

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

Political Participation in Local Elections Mae Na Chang Subdistrict, Mae La Noi
District Mae Hong Son Province

พงศกร นิธิสมบัติวิช*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 344 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว (analysis of variance : ANOVA) เมื่อพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเปรียบเทียบการทดสอบรายคู่ภายหลังด้วยวิธีแอลเอสดี (LSD : Least Significant Different) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น ตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การติดตามข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นตำบลแม่นาจร อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่อาชีพเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การเมือง, การเลือกตั้งท้องถิ่น

Abstract

This study The objective is to study the level of political participation in local elections in Mae Na Chang Subdistrict, Mae La Noi District. Mae Hong Son Province and to study and compare political participation in local elections, Mae Na Chang Subdistrict, Mae La Noi District. Mae Hong Son Province Classified according to personal factors The sample group used in the research was 344 people, using a questionnaire as a tool to collect data. Statistics used in the analysis include percentage, mean, and standard deviation. Test of t-test (T-test) and one-way analysis of variance (analysis of

variance: ANOVA). When found to be statistically significant, pairwise differences will be tested as well by means of comparing pairwise tests, later using the L method. SD (LSD: Least Significant Different) by setting the statistical significance level at 0.05.

The research results found that Political participation in local elections, Mae Na Chang Subdistrict, Mae La Noi District Mae Hong Son Province as a whole is at a moderate level. When considering each item, it was found that following political news at a high level When comparing political participation in local elections in Mae Na Jang Subdistrict. Mae La Noi District Mae Hong Son Province found that gender, age, education level and the income does not meet the assumptions set But the career is based on the assumptions that have been set. Statistically significant at 0.05

Keywords : participation, politics, local elections

1. บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ความเข้มแข็งของการปกครองจะเกิดขึ้นได้ จะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญในการที่ส่งเสริมระบบการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตยและก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นนี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการที่จะทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ทางการเมือง โดยการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นการเมืองที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด ในอดีตที่ผ่านมาประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเองน้อยมาก การมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น แต่เมื่อเลือกตั้งเสร็จสิ้น มีสมาชิกสภาท้องถิ่นมีคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ประชาชนจะไม่มีส่วนร่วมอย่างอื่นเลย ในกรณีที่ประชาชนสนใจจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติก็พบว่า ไม่มีช่องทางที่เปิดให้ประชาชนทำอะไรได้มากนัก ซึ่งทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือ และขาดความสนใจจากประชาชนส่งผลให้การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการปกครองของคนในท้องถิ่นเองประสบความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 หมวดที่ 14 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นได้บัญญัติถึงสาระหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเรื่องอื่น ๆ ไว้หลายประการดังเช่น การเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น การออกเสียงประชามติ และการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นเหล่านี้เป็นประเด็นสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยิ่ง ในการกำหนดให้การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเปิดช่องทางและหาวิธีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในท้องถิ่นมากขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยให้ไปสู่แก่นแท้ของระบอบการเมืองการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง รัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยได้มากขึ้นและง่ายขึ้น โดยได้มีการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองเริ่มตั้งแต่กระบวนการ การเลือกตั้ง ที่มา และคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาหลักเกณฑ์ในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายและการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง และเพิ่มหลักการให้กับการออกเสียงประชามติ โดยให้ผลของการออกเสียงประชามติเป็นการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีหรือให้มีผลเป็นข้อยุติได้ ซึ่งแต่เดิมผลของประชามติเป็นเพียงแค่การให้คำปรึกษาเท่านั้น

การเลือกตั้งท้องถิ่น (A local Election) ถือเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Democratic regime) โดยเป็นช่องทางสำคัญให้กับประชาชนในท้องถิ่นในการแสดงออกถึงความคิดเห็น การเรียกร้อง เสนอความต้องการของตนต่อ “ผู้แทน” ในระดับท้องถิ่น ซึ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการให้สิทธิ หรืออำนาจแก่พลเมืองในการเลือกตั้งแทนเข้าไปมีตำแหน่งสาธารณะทำหน้าที่แทนประชาชนในช่วงเวลาหนึ่ง การเลือกตั้งจึงต้องมีการแข่งขัน (Competition) ระหว่างผู้สมัครเข้าเป็นตัวแทนของประชาชน ทำให้เกิดการเปลี่ยนผ่านอำนาจเป็นไปอย่างมาก และบางบริบทที่ห่างไกลความเจริญด้วยการศึกษา ไม่เข้าใจระบบการเมืองการปกครอง ทำให้ประชาชนอาจไม่เข้าใจระบบในการเลือกตั้งและในการใช้สิทธิต่าง ๆ โดยผู้สมัครตัวแทนโน้มน้าวในทางที่ผิด ๆ ก็เกิดความแตกแยกทางสังคมเลยไม่เล็งเห็นความสำคัญในการเลือกตั้งเลยทำให้ขาดคุณสมบัติในการใช้สิทธิในอนาคต ในส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลแม่นาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่นาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ครั้งล่าสุดเมื่อวัน อาทิตย์ ที่ 28 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2,454 คน ผู้มาใช้สิทธิ จำนวน 1,913 คน คิดเป็นร้อยละ 77.95 ผู้ไม่มาใช้สิทธิ จำนวน 514 คน คิดเป็นร้อยละ 22.05 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนในตำบลแม่นาจางมีส่วนร่วมทางการเมืองในการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย ไม่สนใจกิจกรรมทางการเมือง

จากเหตุผลความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบตัวแปรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นตำบลแม่นาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น ตำบลแม่นาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น ตำบลแม่นาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3. สมมุติฐานของการวิจัย

ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นแตกต่างกัน

4. ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ที่อยู่อาศัยในเขตตำบลแม่नाजा อำเภอแม่ลาญ้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนทั้งสิ้น 2,454 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 344 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อมูลจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นตำบลแม่नाजा อำเภอแม่ลาญ้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน 5 ประการ คือ การติดตามข่าวสารทางการเมือง การสนทนาเรื่องการเมือง การร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง การติดต่อกับนักการเมือง และการชุมนุมทางการเมืองตำบลแม่नाजा อำเภอแม่ลาญ้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert scale) (อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121) มีระดับการมีส่วนร่วมให้เลือกตอบ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้สร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาถึงหลักการในการออกแบบสอบถามและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการทั้งในและต่างประเทศ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสอบถาม
3. กำหนดประเด็นและขอบเขตคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อผลที่ได้ตรงกับประโยชน์ของการวิจัยและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไปขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความสมบูรณ์ของข้อคำถาม

6. นำข้อคิดและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวัดตามนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2543) มาใช้และดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านความครอบคลุม ความเป็นปรนัย และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

7. การทดสอบเครื่องมือวัดนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อทำการคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability)

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณบดีคณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก ถึงนายกเทศมนตรีตำบลแม่नाजा อำเภอมะละนอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างประชากรในเขตเทศบาลตำบลแม่नाजा อำเภอมะละนอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 344 ตัวอย่าง

3. นำข้อมูลที่ได้ไปทำการการวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นตำบลแม่नाजा อำเภอมะละนอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 5 ประการ ประกอบด้วย 1. การติดตามข่าวสารทางการเมือง 2. การสนทนาเรื่องการเมือง 3. การร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง 4. การติดต่อกับนักการเมือง และ 5. การชุมนุมทางการเมือง

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยมาใช้ในการประมวลผลดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ วิเคราะห์หาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

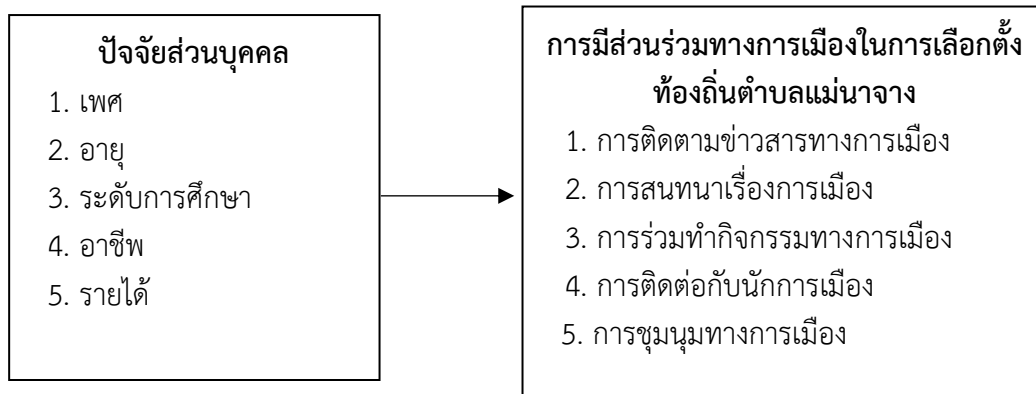
การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นตำบลแม่नाजा อำเภอมะละนอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจำแนกตามคุณลักษณะทางปัจจัยส่วนบุคคลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสำหรับตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม สถิติที่ใช้คือ t-test for Independent Samples และตัวแปรอิสระที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One Way Analysis of Variance : ANOVA) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีเปรียบเทียบการทดสอบรายคู่ภายหลังด้วยวิธีแอลเอสดี (LSD : Least Significant Different) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่น ตำบลแม่नाजा อำเภอมะละนอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้พิจารณาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยพัฒนามาจากกรูทและวิลสัน (Roth & Wilson.1980. อ้างใน วัฒนา แซ่โพระ) สำหรับเป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

6. ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 54.40 และรองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 45.60 ส่วนใหญ่ อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 27.91 รองลงมาอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25.29 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และอายุ 18 – 30 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.80 ส่วนใหญ่ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 25.87 รองลงมาระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 24.13 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 23.55 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.93 และการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.52 ส่วนใหญ่อาชีพอื่น ๆ จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงมาอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 24.42 อาชีพรับราชการ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 11.92 และพนักงานบริษัท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34 ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 26.45 รองลงมารายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 22.97 รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 และรายได้ 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.57 และรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.92 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นตำบลแม่ณาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การติดตามข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การสนทนาเรื่องการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง การติดต่อกับนักการเมือง และการชุมนุมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สรุปได้ดังนี้

2.1 การติดตามข่าวสารทางการเมือง พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยทุกข้ออยู่ในระดับมาก พบว่า การติดตามข่าวสารการเมืองผ่านช่องทางโทรทัศน์

รองลงมา คือ ติดตามข่าวสารทางการเมืองจากเสียงตามสายของชุมชน หมู่บ้าน การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางออนไลน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ติดตามข่าวสารทางการเมืองกับบุคคลอื่น ตามลำดับ

2.2 การสนทนาเรื่องการเมือง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องปัญหาทางการเมืองกับบุคคลอื่น รองลงมา คือ การสนทนาเรื่องการเมืองกับคนในครอบครัว การสนทนาเรื่องการเมืองกับกลุ่มเพื่อน และบุคคลอื่นในชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรับข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมา ท่านจะส่งต่อข้อมูลไปยังกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ตามลำดับ

2.3 การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การร่วมสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มแกนนำทางการเมือง รองลงมา คือ การเข้าร่วมการประชุมในกลุ่มพรรคการเมือง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การร่วมหาเสียงร่วมกับนักการเมือง ตามลำดับ

2.4 การติดต่อกับนักการเมือง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การติดต่อประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุน หรือขอความช่วยเหลือจากนักการเมือง รองลงมา คือ การส่งหนังสือนำเสนอปัญหาต่าง ๆ ให้กับนักการเมืองท้องถิ่น การนำเสนอปัญหาในชุมชนให้นักการเมืองท้องถิ่นได้รับรู้ การร่วมมือกับนักการเมืองในการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีโอกาสนทนาประเด็นกับนักการเมืองในท้องถิ่นอยู่เสมอ ร่วมหาเสียงร่วมกับนักการเมือง ตามลำดับ

2.5 การชุมนุมทางการเมือง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเข้าร่วมคัดค้านนโยบายที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ส่วนรวม รองลงมา คือ การได้ร่วมชุมนุมทางการเมืองในโอกาสต่าง ๆ การเข้าร่วมประชุมรณรงค์ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเข้าร่วมการปราศรัยหาเสียงร่วมกับพรรคการเมือง ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นตำบลแม่เงา อำเภอมะละงู จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนอาชีพที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในด้านการติดต่อกับนักการเมือง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

7. อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นตำบลแม่เงา อำเภอมะละงู จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การติดตามข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การสนทนาเรื่องการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง การติดต่อกับนักการเมือง และการชุมนุมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมทาง

การเมืองมีข้อจำกัดในการประสานงานกับนักการเมืองในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุศรา โพธิสุข (2559) เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านหลักการบริหารนิยามธรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการร่วมรณรงค์การเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการตัดสินใจทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการดำเนินการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของภูสิทธิ์ ชันติกุล (2554) เรื่อง ปัจจัยที่ทรงอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวม อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของพงษ์พัฑ วัฒนพงศ์ศิริ และ สุรีย์พร สลับสี (2563) เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นในเทศบาลบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านพัฒนาทางการเมืองอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านด้านสภาพแวดล้อมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ด้านความสนใจทางการเมืองอยู่ในระดับมาก และด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นตำบลแม่น้ำจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีรายละเอียดดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นตำบลแม่น้ำจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนอาชีพที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในด้านการติดต่อกับนักการเมือง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มรรษพร ชำนาญคำ; อรุณประไพ วัลคำ; มุทิตา อินสอน; พระครูเอกุตตรสตาธิคุณ; กิตติพัทธ์ เทศกำจร; (2566) ที่ศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อเปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในอยู่ระดับปานกลาง ผลทดสอบสมมติฐานระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า เพศ และระยะเวลาที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ต่างกัน ส่วนอายุ รายได้ อาชีพ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรสที่ต่างกัน ส่งผลให้มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาสสิริ พงษ์ศิริ; และ พายัพ พยอมยนต์ (2559) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรี พบว่า เพศที่ต่างกันและสถานภาพทางการสมรสแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่า ทั้งสองประเด็น ไม่ส่งผลถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรี ซึ่งเป็นไปในแนวทางที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ในขณะที่มีปัจจัย 4 ประการ คือ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกัน อาชีพที่ต่างกัน และรายได้ที่ได้รับทั้งหมดต่อเดือนที่มีความแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งหมายความว่าประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรีซึ่งสอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกับสมมติฐานที่วางไว้

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรส่งเสริมให้ประชาชนติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น หอกระจายข่าว โทรทัศน์ วิทยุ หรือสื่ออื่น ๆ
2. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการประชุม เสวนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง หรือเสนอความเห็นร่วมกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน
3. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น หรือข้อแนะนำต่าง ๆ เพื่อยกระดับการเมืองในระดับประชาธิปไตยที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา “ศักยภาพในการเข้าร่วมกิจกรรมการเมืองในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในตำบลแม่นาจาง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. ควรศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลแม่นาจาง ตำบลแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน”

9. เอกสารอ้างอิง

- บุศรา โพธิสุข. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. ลำพูน : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน.
- พงษ์พัฑ วัฒนพงศ์ศิริ; และ สุรีย์พร สลับสี. (2563). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นในเทศบาลบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (ออนไลน์). ฉบับที่ 2.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2554). ปัจจัยที่ทรงอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มาสสิริ พงษ์ศิริ; และ พายัพ พะยอมยนต์. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรี. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มรรษพร ชำนาญคำ และคณะ. (2566) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วัฒนา แข่งไพเราะ (2555). ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549-2554. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สื่อสารการเมือง) กรุงเทพฯ : วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2546). **แนวทางการปฏิบัติงานของสภาดำบลและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นประจำปี 2542**. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.

Roth, D. F.; & Wilson, F. L. (1980). **The Comparative Study of Politics**. Englewood Cliffs, New York : Prentice-Hall.